

Kultūros diena Notėnuose ir Šatėse

Juozas TRUKYS

Jau antras dešimtmetis kaip Janinos Zvonkuvienės vadovaujami Klaipėdos žemaičiai, susibūrę į „Žemaičių alkierių“, atlieka didelį darbą visoje Lietuvoje, puoselėdami ir populiarindami senąsias mūsų krašto tradicijas, papročius, muziką. Dažnai išvykdami į Žemaitijos miestelius ir kaimus, jie ne tik buria ten esančius šviesuolius, bet ir patys plečia savo akiratį. Kiekviena „Žemaičių alkieriaus“ išvyka į Žemaitiją – savotiška kultūros diena. Jos metu rodoma ir propaguojama, ką liaudiško ir autentiško iš savo jaunystės metų išsaugojo pokario metais į Klaipėdą suvažiavę žmonės iš įvairių Žemaitijos vietų, aplankomi krašto kultūros paminklai, domimasi jais, nubraukiamos nuo jų užmaršties dulkės.

2007 m. Kultūros dienų metu „Žemaičių alkierius“ lankėsi Skuodo rajono Notėnų ir Šačių seniūnijose. Čia klaipėdiškiai aplankė svarbiausius kultūros objektus, susitiko su vietiniais gyventojais, kultūros darbuotojais.

Notėnų šv. Kotrynos bažnyčią puošia originalūs šventoriaus vartai. Čia dirbantis aštuoniasdešimt trejų metų zakristijonas Stanislovas Memgaudas primena, jog šie vartai iki Antrojo pasaulinio karo buvę kitokie – abiejų vartų pusėse esančiose nišose anksčiau stovėjo skulptūros. Per karą jos dingo. Remontuojant apgriautus vartus, visose nišose už stiklo buvo įstatyti paveikslai.

Šalia bažnyčios prie gatvės esantį neaukštą metalinį kryžių caro valdžios metais pastatė parapijos moterys, kad jų vyrai ir sūnūs sveiki grįžtų iš karo.

Notėnuose gyvenęs poetas Vaclovas Pocius savo posmuose rašė:

„Notėnai, aišku, / Ne Atėnai – / Nėra čia rūmų / Nei pilių... / Žemaitis amžiais / Čia kovojo – / Kantrus, / Su įniršiu tyliu. / Apjuodintas / Ir apmeluotas, / Suktybėm primestais / Karais, / Išvaikščiojo / Savas Golgotas / Krauju – / Sodybų pelenais. / Notėnai, / Aišku, ne Atėnai / Ir be tokios / Šlovės gyvens...“

Šačių seniūnijoje klaipėdiškiai pirmiausiai užsuko pas pralgaiviškę šiaudų pynėją ir dainininkę Vladislavą Mockevičienę. Stebėjosi jos darbštumu, nagingumu, jos iš šiaudų ir siūlų sukurtu pasauliu. Nuo Ryklės kalno grožėtasi Šačių miestelio panorama. Parymota prie „Rūpintojėlio“, žyminio vyskupo emerito Antano Vai-

čiaus gimtosios sodybos vietą Geidučių kaime. Džiaugtasi erdvia ir šviesia Šačių šv. Jono Krikštytojo bažnyčia. Jos sienos išmūrytos 1885 m. iš plytų, išdegtų iš molio, iškasto gretimame Pagramantės kaime. Aplankyta ir Daivos Mitkienės sodyba, kurioje auginami stručiai.

„Žemaičių alkierius“ visur svetingai sutinkamas. Nebuvo išimtis ir ši diena. Notėnuose juos priėmė seniūnas Arvydas Mačiukas ir Šačių kultūros centro direktorė Daiva Mitkienė. Pasikeista dovanėlėmis. Į susitikimą atėjusius notėniškius alkieriškiai kvietė bendram rateliui, šokiui, drauge atliekamai dainai. Pastarieji buvo linkę daugiau stebėti svečių pasirodymą...

Keliauninkus Šačių kultūros centro ir bendruomenės namuose su kastiniu ir virtomis neluptomis bulvėmis bei kiaušiniene sutiko kultūros centro meno vadovė ir bažnyčios vargonininkė Jurgita Palubinskaitė, bibliotekininkė ir aktyvi saviveiklininkė Janina Skeisgeliene. Joms ir Daivai Mitkienei, kuri šioje kelionėje buvo gidė, žodžiu ir dainomis alkieriškiai dėkojo už nuoširdų priėmimą, didelį darbą, atliekamą kultūros labui.

Per aštuoniolika veiklos ir kelionių metų „Žemaičių alkierius“ yra išvaikščiojęs, išvažinėjęs beveik visą Žemaitiją. Tik Notėnuose ir Šatėse ligi šiol nebuvo lankytasi, nors „Žemaičių alkieriuje“ groja šaunūs muzikantai iš Šačių – Ignas Nikartas ir Juozas Piskas. Jiems šioje išvykoje buvo rodomas išskirtinis dėmesys.

Autoriaus nuotraukose – Notėnų bažnyčia (viršuje); nuo Ryklės kalno Šatės – kaip ant delno; Notėnuose caro valdžios metais pastatytas kryžius

